

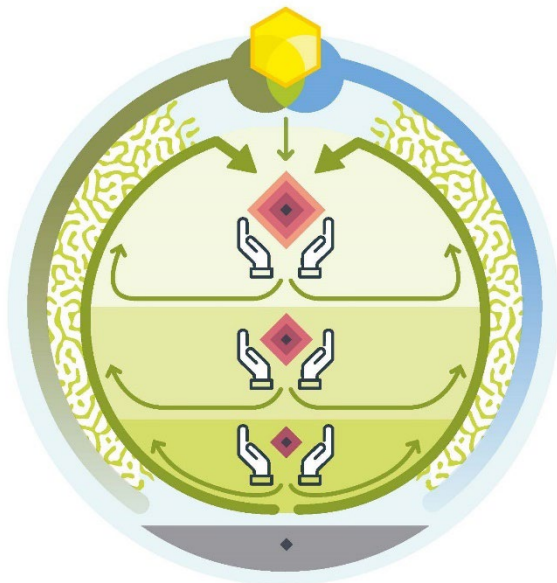
Kiertotalouden liiketoimintaa kestävästi

Kestävä kiertotalous tarkoittaa luonnonvarojen käytön vähentämistä, materiaali-, energia- ja ravinnekiertojen sulkemista sekä sitä, että tuotteiden, materiaalien ja resurssien arvo säilyy taloudessa mahdollisimman kauan. Kaikki kiertotalouden nimissä tehtävä liiketoiminta ei kuitenkaan ole laajemmasta näkökulmasta katsottuna kestävää. Kestävässä kiertotaloudessa toimintaa tarkastellaan yritysten, kaupunkien ja muiden organisaatioiden sekä kansalaisten toiminnassa ja sen edistäminen vaatii laajaa yhteistyötä yhteiskunnan eri tasoilla. Kestävä kiertotalous huomioi niin taloudelliset, ekologiset kuin sosiaaliset seikat.

Tavoitteenamme on, että kaikkea kiertotalouden liiketoimintaa toteutetaan Suomessa kestävällä tavalla. Jotta tämä muutos toteutuisi, ymmärryksen kestävästä kiertotaloudesta tulisi lisääntyä. Tuotamme tukea ja tietoa julkiselle sekä yksityiselle sektorille, kuten kaupungeille, ministeriöille, yrityksille sekä liitoille.

Kasvatamme ymmärrystä kestävästä kiertotaloudesta tutkimushaastattelujen, työpajojen ja tapahtumien kautta

Kiertotalouden kestävyttä pidetään itsestään selvänä, vaikka se ei näin välttämättä ole. On tärkeää kasvattaa tietoisuutta siitä, mitä tarkoitetaan kestävällä kiertotaloudella ja sen mukaisella liiketoiminnalla. [Olemmekin määritelleet käsitteen kestävä kiertotalous, ja käsite on julkaistu nettisivuillamme.](#) Olemme nostaneet aiheen keskusteluun, ja yhteinen käsite tarjoaa pohjan tälle keskustelulle.

Kuva 1: Kuvitus kestävästä kiertotaloudesta. Kuva: Jani Ikonen

Erilaisten kiertotaloustyöpajojen ja -tapahtumien järjestäminen ja niihin osallistuminen ovat keskeisiä vuoropuhelun ja vaikuttamisen keinoja osana tutkimushankettamme. Myös asiantuntijaesiintymiset vahvistavat tunnettuuttamme. Kiertotalousaihetta olemme voineet tuoda esille esimerkiksi yrityksille paitsi esiintymisten myös tutkimushaastattelujemme kautta.

Tammi-helmikuussa 2021 järjestimme yhdessä Sitran ja Business Finlandin kanssa kolmiosaisen webinaarisarjan, jossa jaoimme yrityksille uusimpia tutkimustuloksiamme ja tarjosimme osallistujille mahdollisuuden keskustella muiden yritysosallistujien ja kiertotaloustutkijoiden kanssa. Webinaarisarja sai

kiitosta, ja vuonna 2022 järjestimme jälleen yhteistyössä Business Finlandin kanssa kaksiosaisen webinaarisarjan yrityksille.

Koulutukset, kuten Tampereen yliopiston Kiertotalouden asiantuntija -koulutus, ovat yksi keino lisätä ymmärrystä kiertotaloudesta ja kestävästä kiertotaloudesta esimerkiksi ammattilaisille. Kiertotaloutta käsittelevää sisältöä on lisätty myös Tampereen yliopiston vastuullisen liiketoiminnan opintoihin. Lisäksi tutkijoiden asiantuntijapuheenvuorot niin yritysten hallitusammattilaisille kuin EMBA- ja JOKO-kurssilaisille sekä yliopisto-opiskelijoille vahvistavat vuorovaikutusta ja vaikuttavuutta monella eri tasolla.

Olemme tarjonneet vuorovaikutuskoulutusta myös hankkeemme tutkijoille, jotka välittävät viestiä kestävästä kiertotaloudesta eteenpäin. Niin hankkeen kuin myös yksittäisten tutkijoiden läsnäolo sosiaalisessa mediassa (Twitter ja Instagram) on tärkeä yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja keskustelun avaajan väline. Seuraamme myös aktiivisesti, mitä mediassa kirjoitetaan kestävästä kiertotaloudesta, jotta voimme olla mukana mediassa laajemmin käytävässä keskustelussa.

Olemme keränneet tutkimusaineistoa erityisesti haastattelujen avulla. Olemme haastatelleet kiertotalouden asiantuntijoita monenlaisista organisaatioista. Haastatellut kiertotalousyritysten edustajat on valittu niin, että eri kokoiset yritykset aina startup-yrityksistä suuryrityksiin tulisivat edustetuksi. Lisäksi olemme tehneet haastatteluja julkissektorin toimijoiden keskuudessa, kuten ministeriöissä, keskusjärjestöissä, kunnissa ja maakuntaliitoissa. Näiden aineistojen pohjalta on jo valmistunut lukuisia konferenssijulkaisuja ja opinnäytetöitä. Tieteellisten julkaisujen kirjoittaminen on myös täydessä vauhdissa, ja tutkijamme ovat päässeet koordinoimaan aiheeseen liittyviä erikoisnumeroita kansainvälisissä julkaisuissa (esim. Sustainability, IJOM, EJM).

Tilaisuuksia ja tapahtumia:

Responsible business network -tutkimusseminaari 11/2022

2nd International Conference on Sustainable Resource Society (3.–4.11.2022)

[Yhteistyö avaimena kestävään kiertotalouteen -webinaari \(18.2.2021\)](#)

[Kiertotalousmuutoksen johtaminen -webinaari \(11.2.2021\)](#)

[Kiertotalous – viisasta liiketoimintaa yrityksille -webinaari \(28.1.2021\)](#)

Association for Business Schools Annual Colloquium (24.–25.11.2020)

Kiertotalouden suurivolyymiset mahdollisuudet - sivuvirrat kiertoon kestävästi -webinaari (19.10.2020)

[CICAT2025-vuosiseminaari 2020: Lähde mukaan kiertotalousjuhlaan! \(25.9.2020\)](#)

NN Investment Partners Summer School (08/2020)

[Panel discussion on Sustainable Circular Economy \(12.3.2020\)](#)

Responsible Business Research Seminar (11.3.–12.3.2020)

[CICAT2025-vuosiseminaari 2019: Systeeminen muutos ja siilot ylittävä yhteistyö \(12.12.2019\)](#)

[European Days for Sustainable Circular Economy -konferenssi \(30.9.–1.10.2019\)](#)

Kaupunkien kestävä muutos - urbaani kiertotalousyhteistyö workshop (4.9.2019)

Kaupunkien kestävä muutos - urbaani kiertotalousyhteistyön seminaari (3.9.2019)

Kestävä kiertotalous kiinnostaa

Kestävä kiertotalous kiinnostaa selvästi eri sidosryhmiämme. Tämän olemme huomanneet esimerkiksi tammi-helmikuussa järjestetyssä webinaarisarjassa, jolle on onnistumisen vuoksi suunniteltu myös jatkoa. Olemme saaneet luotua vuorovaikutussuhteita, joista on hyötyä molemmille. Hankkeemme tunnettuus näkyy esimerkiksi siinä, että eduskunnan tulevaisuusvaliokunta pyysi asiantuntijalausuntoa Kilpailukyky,

tuottavuus ja jalostusarvon nosto Euroopan vihreässä siirtymässä -teemaan. Lisäksi olemme olleet laatimassa ja arvioimassa Suomen kiertotalousstrategiaa.

Sidosryhmille tehtyjen haastattelujen keskeinen tulos osoittaa sen, että sidosryhmillä on kaikilla tasoilla vahva intressi edistää kiertotaloutta ja kestävyystavoitteet nähdään kiertotalouteen kietoutuvana asiana. Tutkimustulos vahvistaa sitä, että kiertotaloutta tulee toteuttaa kestävästi. Haastattelut ovat havahduttaneet huomaamaan, että monet startup -yritykset on perustettu henkilökohtaisten arvojen pohjalta. Lisäksi arvot ohjaavat myös isompien yritysten toimintaa.

[Ensimmäisen vuonna 2019 julkaistun politiikkasuosituksemme](#) keskeinen viesti 'siilot ylittävä yhteistyö' on mainittu monta kertaa kiertotalouden yhteydessä eri medioissa, kuten Sitran puheissa ja Suomen kiertotalouden strategisen ohjelman yhteydessä. Viimeisin vuonna 2022 julkaistu politiikkasuosituksemme keskittyy tapoihin, joilla kasvuhakuiset kiertotalousyritysten tarpeet saadaan mukaan kestävästä kasvusta edistävään yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Poliittikkasuositukset ovat saaneet positiivisen vastaanoton, vaikka vaikutuksia päätöksentekoon ei ole vielä havaittavissa.

Meitä on kutsuttu luennoimaan eri korkeakouluihin, mikä kertoo kiinnostuksen kiertotalouteen lisääntyneen. Opiskelijat myös ottavat yhteyttä ja haluavat tehdä kiertotalousaiheesta pro gradu -tutkielmia tai väitöskirjoja.

Eri tutkimusalojen yhteistyö on lisääntynyt Itä-Suomen yliopiston MECES-tutkimusryhmän (Minerals, Energy, and Circular Economy in Sustainability Transitions) kautta. Sustainable Transition MECES -työpajassa onnistuttiin lisäämään monitieteistä ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä kiertotalouden sekä laajemmin kestävänsä transition edistämiseksi Suomessa. Turun yliopistolla on kestävänsä kehityksen tutkijoiden välinen yhteistyö lisääntynyt vuoden 2019 jälkeen ja Turun kauppakorkeakoululla on perustettu "Responsible Business" -tutkija- ja opettajaverkosto.

Ymmärrys kestävästä liiketoiminnasta on lisääntynyt dialogin kautta. Ymmärryksestä pitää seuraavaksi edetä tekoihin. Meidän pitää kehittyä edelleen keskustelun avaamisessa ja synnyttää uusia tutkimuotoja kiertotalouteen siirtyville yrityksille.

Korona toi omat haasteensa, koska eri tilaisuuksissa ei syntynyt spontaaneja keskusteluja. Haastattelut toteutettiin korona-aikana etähaastatteluina, jotka pääasiassa onnistuivat oikein hyvin. Korona-aika lisäsi selvästi yritysten kiireitä, sillä haastatteluista kieltäytyttiin aiempaa useammin. Toisaalta tilanne toi mahdollisuuden siihen, että monipaikallisen konsortion seminaareihin on ollut helpompi osallistua etänä. Vuonna 2022 on hiljalleen palattu myös lähitapaamisiin ja -tilaisuuksiin, joissa on syntynyt spontaaneja vaikuttamisen paikkoja ja verkottumista.

Vaikuttamisen paikkoja on tullut eteen enemmän kuin alussa ajateltiin, sillä hankkeen tunnettuuden kasvun myötä meiltä on pyydetty enemmän kommentteja ja näkökulmia. Olemme hankkeen loppupuolella painottaneet yhteiskunnallista vuorovaikutusta. Vuoden 2021 aikana jalostimme kollektiivista osaamista, joka meille on hankkeessa tehdyssä tutkimuksessa syntynyt, ja vahvistimme entisestään vuorovaikutusta.

Olemme olleet aktiivisessa vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa, mikä on vahvistanut kiertotalouden etenemistä käytännön työssä ja päätöksissä. Vaikutukset tulevat näkyviin ja vahvistuvat ajan kuluessa. Olemme myös olleet osallisena kiertotalousaiheisten akateemisten virkojen valintaryhmissä ja -komiteoissa, kuten

- Kiertotalous-professuurin valintakomitea (Turun yliopiston tekninen tiedekunta, 12/2021–5/2022; Satu Teerikangas)

- Strategiaprofessorin valintaraadin jäsen (Linköping University, 10/2022; Satu Teerikangas)
- Circular Economy -alueen professuurihakemusten arviointi (Turun yliopisto, 2/2022; Leena Aarikka-Stenroos)
- Ympäristötekniikan tenureprofessorin valintaryhmä (Tampereen yliopisto, 6–12/2022; Leena Aarikka-Stenroos).

Vuoden 2022 lopulla alamme julkaista Kiertotaloudentekijät-podcastia. Yrity maailma ei tarvitse ns. jargon-tiedepuhetta vaan konkreettisia esimerkkejä, ja niitä on esimerkiksi podcastissamme tarjolla. Haastattelujen ja mediaesiintymisen kautta (esimerkiksi Kuntalehden haastattelu vuonna 2022 ja Yle Uutisten haastattelu ympäristöhallinnon organisaatiosta lokakuussa 2022) olemme saaneet viestiämme myös julkiseen keskusteluun.

Tutkimusta vaikuttavuuden edistämiseksi

[Aarikka-Stenroos, Leena & Ranta, Valtteri \(2019\). Business catalysts for the Circular Economy innovations.](#)

[Apostol, Oana; Mäkelä, Marileena; Heikkilä, Katariina; Höyssä, Maria; Kalliomäki, Helka; Jokinen, Leena & Saarni, Jouni \(2021\). Triggering sustainability communication in a B2B context: combining action research and sensemaking.](#)

[Berg, Vaula \(2022\). Yksilötoimija kiertotaloussiirtymän vauhdittajana: Diskurssianalyysi kestävyystoimijoiden identiteeteistä.](#)

[Engel, A.; Driessen, P.H.; Aarikka-Stenroos, L. & Kokko, M. \(2021\). Distributed Agency in Living Labs for Sustainability Transitions.](#)

[Halonen, Niilo & Seppänen, Marko \(2019\). Eco-Industrial Parks.](#)

[Harala, Linnea \(2021\). Coopetition and Alignment in Circular Economy Ecosystems - Beverage Package Recycling System and Circular Economy Service Platform.](#)

[Kaipainen, Jenni & Aarikka-Stenroos, Leena \(2021\). From Vision to Commercialization of a Circular Economy Innovation – A Longitudinal Study of Overcoming Challenges throughout the Full Innovation Process.](#)

[Kaipainen, Jenni, Aarikka-Stenroos, Leena & Ritala, Paavo \(2021\). Circular-Oriented Innovation for Solving Grand Environmental Challenges: A Multiple-case Study.](#)

[Kaipainen, Jenni; Aarikka-Stenroos, Leena & Ranta, Valtteri \(2020\). Strategic Renewal Process towards Environmental Sustainability – A Longitudinal Case.](#)

[Kaipainen, Jenni; Urbinati, Andrea; Aarikka-Stenroos, Leena & Chiaroni, Davide \(2022\). Innovating for circularity: Bridging business model and supply chain design.](#)

[Koistinen, Katariina \(2019\). Actors In Sustainability Transitions.](#)

[Koistinen, Katariina; Teerikangas, Satu; Mikkilä, Mirja & Linnanen, Lassi \(2019\). Active sustainability actors: A life course approach.](#)

[Kämäräinen, Hanna \(2020\). Circular economy in Finland: Perceptions from the textile industry.](#)

[Laaksonen, Mirka \(2020\). Tunteet ja niiden hallinta ympäristövastuutyössä.](#)

[Lehtimäki, Hanna; Piispanen, Ville-Veikko & Sengupta, Subhanjan \(2020\). Social Entrepreneurship as a Cluster Concept: Is a Cricket Farming Start-Up a social enterprise?](#)

[Lehtimäki, Hanna; Piispanen, Ville-Veikko & Henttonen, Kaisa \(2020\). Strategic decisions related to circular business model in a forerunner company – challenges due to path dependency and lock-in.](#)

[Marjamaa, Maili & Mäkelä, Marileena \(2022\). Images of the future of a circular economy: The case of Finland.](#)

[Mikkilä, Mirja; Koistinen, Katariina; Kuokkanen, Anna; Levänen, Jarkko & Linnanen, Lassi \(2020\). Acceptability of Operations.](#)

[Niemi, Larissa \(2019\). Yritysvastuu yksityisellä, julkisella ja kolmannella sektorilla: Yritysvastuuasiantuntijoiden näkemyksiä yritysvastuun edistäjistä.](#)

[Onkila, Tiina, Mäkelä, Marileena & Sarna, Bhavesh \(2021\). Työntekijät vastuullisuuden sidosryhmänä - monimerkityksellisyys ja vastuullisuusviestinnän haasteet.](#)

[Peltola, Sara \(2020\). ”Ne on ihan sellasia pieniä asioita mut sil on valtavaa vaikutusta” – Jätteenkuljetuspalveluiden työntekijöiden rooli ekoinnovaatioprosessissa.](#)

[Piispanen, Ville-Veikko; Henttonen, Kaisa & Aromaa, Eeva \(2020\). The role of drivers and adaptation factors in transferring business from linear to circular – Case Martela.](#)

[Piispanen, Ville-Veikko; Suokas, Sini-Tuulia; Henttonen, Kaisa & Lehtimäki, Hanna \(2022\). Sustainable Circular Economy in the Wood Construction Industry: A Business Opportunity Perspective.](#)

[Ranta, Valter; Keränen, Joonas & Aarikka-Stenroos, Leena \(2020\). How B2B suppliers articulate customer value propositions in the circular economy: Four innovation-driven value creation logics.](#)

[Sachs, Sybille & Kujala, Johanna \(2021\). Stakeholder Engagement in Management Studies: Current and Future Debates.](#)

[Salminen Hanna, Marjamaa Maili, Tapaninaho Riikka, Heikkinen Anna, Gonzalez Porras Lara & Kujala Johanna \(2020\). How do stakeholders understand sustainable circular economy - consensus or contradictions?](#)

[Sarna, Bhavesh, Onkila, Tiina & Mäkelä, Marileena \(2021\). Rationality, experiences or identity work? Sensemaking of emotionally tense experiences of organizational sustainability.](#)

[Sjöblom, Paula \(2021\). Communicating with brand names in the sustainable Finnish fashion industry.](#)

[Tapaninaho, Riikka & Kujala, Johanna \(2019\). Stakeholder value creation: Legitimizing business sustainability.](#)

[Uusikartano, Jarmo \(2019\). Circular economy center: a concept for sustainable innovative constitutions.](#)

[Virsu, Ville & Sjöblom, Paula \(2020\). Kiertotalouden kehukset: Vertailussa viranomais-viestintä ja kansalaisten määritelmät.](#)

[Virsu, Ville & Sjöblom, Paula \(2021\). Ruokahävikkiongelman määrittely verkkokeskustelussa.](#)

[Väisänen, Juha-Matti, Ranta, Valteri & Aarikka-Stenroos, Leena \(2019\). Enabling Circular Economy with Software: A Multi-level Approach to Benefits, Requirements and Barriers.](#)

Hankkeemme on osa STN:n Kestävän kasvun avaimet -ohjelmaa, jossa kehitetään ratkaisuja siihen, miten yhteiskunta, yhteisöt ja yksilöt pystyvät entistä paremmin hyödyntämään, kehittämään ja yhdistämään resurssejaan ja voimavarojaan uusilla ja kestäville tavoilla.